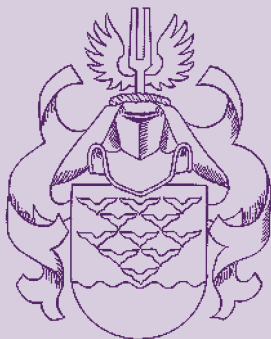

Parviaisten

parissa

Puheenjohtajan kynästä

Hyvät sukuseuralaiset!

Sanotaan, että Suomi on yhdistysten luvattu maa. Vuosikymmeniä sitten perustettiin samaakin asiaa ajamaan useita järjestöjä. Miten on tänä päivänä? Kaikissa yhdistyksissä väki vähenee ja aktiivisia toimijoita on vaikea löytää. Näin on myös sukuseuroissa. Juhlapuheissa kyllä korostetaan sukuseurojen merkitystä suvun historian ja perinteen siirtämisessä tuleville sukupolville sekä seurojen merkitystä kotiseututyössä.

Sukuseuraamme liittyy nykyisin vuosittain vain muutama uusi jäsen, tänä vuonna kaksi henkilöä. Saman aikaisesti seurasta poistuu vuosittain yli 10 jäsentä. Tällä hetkellä jäsenrekisterissämme on yli 300 nimeä, mutta jäsenmaksun tälle vuodelle maksoi reilut 200 jäsentä. Sukuseuran hallituksen ikävänä tehtävänä on seuraavassa kokouksessa poistaa jäsenrekisteristä henkilöt, jotka ovat kahtena viime vuotena jättäneet maksun suorittamatta.

Mistä löytyisi se viisasten kivi, että saataisiin seuraan uusia jäseniä. Millaista toimintaa sukuseuralta kaivataan. Viime sukujuhlan jälkeen on risteilty Kallavedellä, kävelty Hietaniemen hautaus-

maalla, käyty baletissa ja pari kertaa teatterissa sekä tehty ruskaretki Lappiin.

Mukana näissä tapahtumissa on ollut aina vain kymmenestä kahdeksankymmeneen henkilöä, vaikka osa niistä on järjestetty yhdessä Voutilaisten-Smolanderien sukuseuran kanssa. Pidot eivät parane, vaikka väki vähenee.

Voisimme jokainen kohdallamme mainostaa seuraamme ja kertoa siitä sukulaisillemme. Jätetään vaikka tämä lehti tai sukukirja pöydälle näytille seuraavassa tapaamisessa. Vieras saattaa tulla uteliaaksi ja kysyä: "Mitä nämä ovat".

Ensi kesänä on sukujuhla Savonlinnassa. Tulkaa joukolla juhlimaan ja ideoimaan sukuseuran toimintaa.

Rauhallista joulua ja onnea vuodelle 2024!

Mikko

Parviaisten Parissa Parviaisten Sukuseura ry:n jäsenlehti

28. vuosikerta Numero 40
Ilmestyy 1–2 kertaa vuodessa
Tämä lehti postitetaan jäsenistölle

Tämän lehden toimittaneet:
Teuvo Parviainen ja Anne Weltner

Yhteystiedot:
Samat kuin sukuseuran yhteystiedot
www.parviaistensukuseura.fi

Lehteen tulevat artikkelit ja ilmoitusmyynti:
Teuvo Parviainen
Järvenpääntie 501, 07170 Pornainen
puh. 040 152 0162, teuvo.olavi.parviainen@gmail.com

Pankkiyhteys:
OP Pankki FI 50 5062 0320 2653 60

Paino
KTMP group, Vaasa

ISSN
1238-366X

Tällä kerralla

- 2 Puheenjohtajan kynästä, *Mikko Parviainen*
- 3 Ruskaretki Lappiin, *Mikko Parviainen*
- 6 Olli Parviainen – Arkkitehdin yhdeksän vuosikymmentä, *Paula Parviainen ja Teuvo Parviainen*
- 12 Varhaiskasvatuksen alkamisesta Säynätsalossa sata vuotta syksyllä 2023, *Sari Rannila*
- 14 Tunnelmia Säynätsalopäiviltä 2023, *Leena Hänninen*
- 16 Hirvimetsällä, *Mikko Parviainen*
- 18 Parviaiset ja Voutilaiset kokoontuivat katsomaan Katrinoa, *Tea Seppälä*
- 19 Bilibilibangbang! *Anne Weltner*
- 20 Sukututkimuksen päivänä ollaan Sukulaisten jäljillä, *Eine Kuismen*
- 20 Verkkopalvelu helpottaa henkilökirjojen käyttöä sukututkimuksessa
- 22 Tervetuloa Parviaisten sukujuhlaan ja -kokoukseen Savonlinnaan 15.6.2024

Kannessa: Hanna ja Olli Parviainen, Teuvo Parviainen

Takakannen kuva: Mänty Pielisen rannalla, Anne Weltner

Ruskaretki Lappiin

Teksti Mikko Parviainen, kuvat Mikko ja Marita Parviainen, Anne Weltner ja Teuvo Parviainen

Muutama vuosi sitten sukuseurassa mietittiin toimintaa ns. välivuosille. Sukua kokoava sukujuhlahan järjestetään joka kolmas vuosi. Hallitukseemme kuuluu Jyväskylältä Heikki Parviainen, joka on myös Jyväskylän Ladun puuhamiehiä. Hän järjestää vuosittain keskisuomalaisille patikointi- tai hiihtoretkeä Lappiin. Hessu ryhtyi sitten puuhaamaan sukuseuralle ruskaretkiä. Ajatuksena oli, että kun Parviaisten lisäksi mukaan kutsutaan myös Voutilaiset ja Smolanderit saataneen bussilastillinen Lappiin lähtijöitä. Tavoitteena oli kaksi bussia. Toinen busi lähtisi Jyväskylästä ja sen täyttäisi lähinnä Jyväskylän ladun väki ja sukuseuralaisten enemmistö lähtisi toisella bussilla Kuopiosta. Isoa bussia täyteen sukuseuralaisia ei kuitenkaan onnis-

tuttu houkuttelemaan vaan retkelle osallistui 11 Parviaisten- tai WS-sukuseuran jäsentä.

Lauantaina 2.9.2023 klo 6 starttasivat iso bussi Jyväskylästä ja pikkubussi Kuopiosta. Meidät Savosta lähteneet kuskattiin nelostien varteen Pyhäsalmele, josta Jyväskylän bussi nappasi meidät kyytiinsä. Perillä Vuontispiirtillä olimme illalla seitsemän jälkeen. Lisäksi kaksi sukuseuralaista saapui henkilöautolla Pohjois-Karjalasta.

Vuontispiirti sijaitsee Vuontisjärven rannalla lähellä Raattaman kylää Enontekiöllä Pallas-Yllästunturin kansallispuiston kupeessa. Heti Vuontisjärven takana kohoavat tunturit, lähimpänä Vuontiskero. Tunturiylänköä myöten kulkee Pallakselta

Hetiaan menevä vaellusreitti. Pirtiltä reitille (Montellin majalle) on viiden kilometrin nousu tunturiin.

Hessu oli suunnitellut joka päivälle erilaisen vaellusmahdollisuuden. Aamupalan ja retkieväiden tekemisen jälkeen kokoonnuimme Vuontispirtin pihassa klo 10 ja jokainen käveli halujensa ja vointinsa mukaisen matkan. Hessu johti pisimmän reitin kävelijöitä. Yleensä päivämattka oli 10–15 kilometriä. Pisin vaellus oli Pallakselta Vuontispirtille 19 km, Taivaskerolla poikenneille tähän tuli vielä pari kilometriä lisää. Allekirjoittanut laskeskeli kävelleensä kuudessa päivässä noin 75 kilometriä ja Maritan askelmittariin kertyi 130 000 askelta. Päivän retkigourmet oli yleensä nuotiomakkara ja nokipannukahvit. Toisinaan eksyttiin lettukodalle.

Lappiin saapuessamme ruska oli vasta alkamassa ja viikon aikana huomasi, kuinka värimaailma tunturissa muuttui. Jokainen kävelty kilometri oli vaivansa arvoinen. Erityisen upeina maisemina ja paikkoina mieleen jäivät Pallakselta laskeutuminen Vuontiksen suuntaan ja Särkitunturilla käynti. Särkitunturin laella on pieni idyllinen lampi ja sieltä avautuvat mahtavat maisemat Särki- ja Jerisjärven yli Pallaksen suuntaan. Särkitunturin reissulla poikkesimme taiteilija Veli Koljosen ”hirsilinnassa” ihailemassa hänen Lappi-aiheisia maalauksiaan. Koljonen on rakentanut linnaansa 40 vuotta ja kokoa sillä tällä hetkellä on noin 1000 neliötä. Taiteilija lauloi meillemme pianon ja kanteleen säestyksellä tuttuja lauluja. Myös Koljosen Piki-koira yritti soittaa pianoa.

Pallastunturit pilvessä.

Tästä alkoi kiipeäminen Montellille.

Ruskaa matkalla Nammalaan.

Pallaksella.

Marita Taivaskerolla.

Montellilta Vuontisjärvelle sateenkaaren alla.

Makkaranuotioilla.

Taiteilija Veli Koljonen. >

Puron ylityksessä oli haasteita.

Mikko Särkitunturilla.

OLLI PARVIAINEN

Arkkitehdin yhdeksän vuosikymmentä

Paula Parviaisen kirjaan pohjautuen koonneet Teuvo Parviainen ja Paula Parviainen.
Kuvat Olli Parviaisen kotialbumista.

Olli Parviaisen tytär Paula Parviainen on koonnut isänsä yhdeksästä vuosikymmenestä hienon kirjan, joka kertoo Ollin elämän vaiheista aina syntymästä nykypäivään saakka. Kirja on tarkoitettu ensisijaisesti lähisuvulle. Ollin ja Paulan luvalla sain laatia kirjan pohjalta artikkelin myös sukuseuramme lehteen. Tämä artikkeli koostuu kirjasta valituista teksteistä sellaisenaan, joita on osin lyhennetty tai vähäisesti muutettu. Haastattelin myös Ollia artikkelia varten.

Ollin kiinnostus juuristaan ja Parviais-suvusta heräsi jo nuoruudessa. Niinpä hän oli mukana 90 muun Parviaisen kanssa, kun sukuseuran perustava kokous pidettiin Kuopiossa Puijolla vuonna 1956. Sukuseuran esimiehenä hän toimi vuosina 1990–1999. Sukuseuramme kunniapuheenjohtajaksi hänet nimitettiin vuonna 2002.

Olli teetti Parviaisten sukuvaakunan vuonna 1984, ja valitsi sen toteuttajaksi heraldikko Olof Erikssonin. Myöhemmin, vuonna 2002, Olli lahjoitti vaakunan täydet omistus- ja käyttöoikeudet sukuseuran käyttöön ja sitä onkin käytetty erilaisissa tuotteissa, kuten isännän viireissä, maljakoissa ja laseissa sekä t-paidoissa. Ollin esimiesaikana ilmestyi myös *Parviaisten parissa* -lehden ensimmäinen numero vuonna 1993.

Parviaisten sukuseura teki laivalla matkan Leningradiin kesällä 1993. Ollin tytär Paula perheineen oli mukana matkalla, jolla juhlistettiin myös Ollin 60-vuotissyntymäpäivää. Parviaisten su-

kukokous pidettiin yhdessä 19 Pietarin Parviaisen kanssa arkkitehtien talon tiloissa, joka on entinen senaattori Plovtsovin palatsi.

Lapsuuden perhe

Olli Juhani Parviainen syntyi vuoden valoisimpana yönä, juhannusaattona 23. kesäkuuta 1933 Nilsissä, Parvialan savusaunassa, Pienen Kankaisen järven rannalla, isä Jannen ja äiti Matildan esikoisena. Paikka sijaitsi 40 kilometrin päässä Riistaveden Parvialasta, jossa tiedetään jo 1595 asuneen Parviaisia. Sukujuuria on tutkittu 13 sukupolvea taaksepäin.

Ollin isovanhemmat, ukki Aaron Henrik Parviainen ja Eva-Stina, o.s. Hartikainen, asuivat Parvialan päätalossa. Lapsia heillä oli seitsemän, kuopus Janne oli Ollin isä. Ukki oli suorittanut asevelvollisuutensa tsaarin armeijassa 1885 Pietarissa. Ammatiltaan hän oli nahkurimestari. Hänen nahkurinverstaansa oli järven rannalla, koska vettä tarvittiin lehmänvuotien käsittelyyn kasvisparkkisammioissa. Ateneumin kokoelmissa oleva Juho Rissanen maalauksena *Karvarit* kuvaa laiturilla työn touhussa olevaa ukkia, Aaro Heikkiä ja hänen vanhinta poikaansa Lassi Eemiliä, eli Lauri-setää. (Kuva on julkaistu kirjassa *Parviaisten suku 3, Par sattoo vuotta Savvon Parvijaisia*). Myös taiteilija Juho Rissanen oli useasti kylpenyt rantasaunassa Aaro Heikin kanssa Nilsissä oleskellessaan 1902–1907. Janne-isä oli nuorena töissä isänsä nahkurin verstaassa, ennen kuin hakeutui postille töihin Kuopioon.

Nahkurimestari Aaro Parviaisen perhe 1908. Ollin isä Janne äidin sylissä.

Taiteilija Juho Rissanen maalauksena Nahkurinversta 1904.

Ollin isä Janne Parviainen (1907–1956) oli postiautonkuljettaja ja äiti Matilda Katriina Rantakokko (1907–1985) kirjanpitäjä. Ollin vuotta nuorempi veli Seppo Tapio teki elämäntyönsä vaatealalla.

Perheen ensimmäinen koti oli Nilsin Parvialan talossa, Janne-isän kotitalossa, piharakennuksen yläkerrassa. Naapurissa oli Puustilan iso tila, jossa Ollilla oli yhdeksän serkkua ja Nilsissä kaikkiaan 12 serkkua.

Ollin äiti Matilda (Tilda) oli kotoisin Yli-Muoniosta isosta maatalosta, Autioniemestä. Tilda pärjasi hyvin koulussa, kansakoulun päästötodistuksessa oli kaksi yhdeksikköä ja loput kympejä. Valmistuttuaan Raahen kauppakoulusta vuonna 1928, Tilda meni Nilsin Osuuskauppaan kirjanpitäjäksi. Tilda asui Nilsissä Parvialan piharakennuksen yläkerrassa ja rakastui talon poikaan Janneen, jonka kanssa hän avioitui.

Talvisota syttyi 30. marraskuuta 1939, ja Janne-isä joutui rintamalle. Äiti vei Ollin ja Sepon junalla ja postiautolla Yli-Muonioon, missä asuttiin äidin kotitalossa, Autioniemessä.

Talvi oli todella kylmä. Ruotsalaisia vapaaehtoisia tuli sotilaiksi rajan yli valkoisissa turkeissaan ja karvahatuissaan ja pyysähtyivät usein Rantakokon kaupalla. Muoniossakin oli määräys, että ikkunat piti öisin peittää, sitä valvottiin ja ikkunaan koputettiin, jos valoa näkyi. Ruotsin puolella Tornionjoen takana Ruosterannan taloissa oli sitä vastoin tädet valot päällä. Kuopiota pommitettiin 6. tammikuuta 1940. Pommeja putosi myös Ollin kodin naapuritalon pätyyn ja piharakennukseen.

Janne-isä oli rintamalla viestimiehenä Laatokan koillispuolella Pitkärannassa ja Leppäsylässä. Hänen kirjeitään rintamalta perheelle on yhä tallessa. Myöhemmin selvisi, että Ollin tulevan puolison Hannan isä, Oiva Turunen, oli samaan aikaan rintamalla Kollaalla, aika lähellä Jannea.

Lapsuuden leikit ja puuhailut

Syksyllä 1940 Olli aloitti Kuopiossa kaksivuotisen alakoulun Asemakoulussa. Koti oli vain 300 metrin päässä koulusta.

Sodan aikana monet ostokset tehtiin ostokupongeilla. Kuukausittain kupongeilla saatiin voita, sokeria, jauhoja. Maitokauppaan vietiin kuukausittain maitokuponki, ja päivittäin käytiin hakemassa kiintiömaito kannussa kotiin. Kun ei ollut kahvia, kuivattiin voikukan juuria ja niistä tehtiin kahvin korviketta, sikuria. Muoniosta sukulaiset lähettivät Ruotsin puolelta hankittua Gevalia-kahvia.

Kesiä koko perhe vietti Nilsissä Salmelassa. Siellä kalastettiin, kerättiin sienia ja marjoja ja tehtiin heinätöitä. Salmelan rannoilta tuli joskus onkivavan avulla leukaamalla runsaasti haukia. Olli meni usein Nilsin torin kulmalle niitä myymään ja osti ansaitsemillaan rahoilla armeijan ylijäämävarastosta sotilaiden polkupyörän, jonka toi mukanaan Helsinkiin aloitettuaan opinnot Teknillisessä korkeakoulussa.

Seppo-veljen kanssa puhuttiin joskus kontti-kieltä, eräänlaisia salakieltä, jossa jokaisen sanan perään lisättiin ”kontti” ja tämä kirjainyhdistelmä väännettiin nurinperin, esim mitä-kontti sinä-kontti kirjoitat – kontti = kota mintti kona sintti kirjoitat kintti...

Sepon kanssa harrastettiin partiota NMKY:n Puijon pojat-lippukunnassa. Oppikouluvuosina harrastuksiin kuului postimerkit, tulitikkuetiketit ja elokuvissa käynti. Tarzan, Chaplin ja Ryhmy ja Romppainen jäivät erityisesti mieleen, kuten myös Suomen perhe, jossa Suomen Ollia näytteli Lasse Pöysti. Kuopiossa oli kuusi elokuvateatteria, joista lähin oli Kuvakukko.

Suksilla hypättiin hyppyreistä Tikkulassa, joka sijaitsi puretun tulitikkutehtaan paikalla. Myöhemmin Olli hypäsi myös Puijon hyppymäen ”puolikkaasta”. Armeijan ylijäämävaras-

Veljekset Olli ja Seppo 1936.

tosta oli ostettu sukset, joihin siteet oli tehty repun nahkaremeistä ja naulattu suksiin kiinni.

KUPSin jalkapallo-otteluita käytiin katsomassa Mölymäen pallokentällä, jonne mentiin aidan ali maksamatta. ”Naatitaan, naatitaan, elä laakase!”, oli katsomosta usein kuultu kannustushuuto Aulis Rytökselle, sittemmin Suomen ensimmäiselle ammattilaisjalkapalloilijalle.

OLLIN OPPIVUODET

Muistoja koulusta ja opettajista

Jatkosodan aikana kansakoulua käytiin normaalisti, syyskesästä 1941–1944. Luokalle tuli myös muutamia helsinkiläisiä poikia, joita oudon murteensa takia vähän kiusattiin. Toisaalta heilläkin oli vaikeuksia kuopiolaispoikien puheiden ymmärtämisessä.

Olli aloitti oppikoulun syyskuussa 1944. Myös lauantaiamupäivät käytiin koulua. Ylioppilaaksi Olli pääsi Kuopion lyseosta toukokuussa 1952, olympiakesän kynnyksellä.

Piirustuksen opettaja Signe Rauste oli pidetty ja taitava opettajana. Hän osasi ohjata poikia oikealla tavalla piirustuksen, muovailun ja vesivärien käytön saloihin. Olli oli taitava piirtäjä.

Kotona tiedonlähteenä oli ”sota-ajan poikien google” eli *Pikkukujättiläinen*, paksu kirja, jonka Olli ja Seppo saivat yhteiseksi vuonna 1943. Kirjassa on 1 556 sivua tiheää tekstiä ja kuvaa, kirja on yhä tallessa. Mieluisaa musiikkia kuunneltiin ”lauantain toivotut” -radio-ohjelmasta. Kotiin tuli *Savo-lehti* ja *Suomen Kuvalehti*, joita kaikki perheessä lukivat.

Koulukirjat kuljetettiin rivallisessa salkussa tai remmillä nippuun sidottuna kainalossa, reppuja ei juurikaan ollut. Vaatetusena pojilla oli golfhousut, monot, villapaita, pitkä palttoo sekä vilttihattu tai borsalino. Kesäkenkinä monella oli puukengät. Niissä oli parin sentin paksuiset puupohjat ja yläosat oli ommeltu paperinarusta.

Olli harrasti kaverinsa Paulin kanssa radioamatööritoimintaa. Olli kuunteli radioamatöörien keskustelua OH7-kanavalta (Suomen radioamatöörien tunnus).

Ensitapaaminen Hanna Turusen kanssa ja armeijaan

Armeijaan Olli meni 16. lokakuuta 1952 Kuopion kasarmille Toisen Prikaatin Konekiväärikomppaniaan. Edellisenä lauantaina, 14. lokakuuta Olli oli tansseissa Kauppaopiston juhlasa-

lissa, ja lähti Hanna Turusta saatille Suokadulla olevan kerrostalon portille. Ei Olli tuolloin aavistanut, että tästä syntyisi elämänmittainen avioliitto!

Ammatinvalinta ja opiskelut Teknillisessä korkeakoulussa "Polilla"

Olli oli aikonut pyrkiä Polilla sähköosastolle, mutta luokkakaveri Pena Markkanen kertoi, että hänen serkkunsa, Toivo Korhonen, oli opiskelemaan Teknillisessä korkeakoulussa arkkitehdiksi ja pystyi rahoittamaan opiskelunsa tekemällä töitä arkkitehtitoimistoissa. Tämä innosti Ollin pyrkimään Polille arkkitehtiosastolle. Vuonna 1952 arkkitehtiosastolle pyrkijöitä oli lähes 400, joista 37 valittiin. Näistä neljä Ollin luokalta Kuopion lyseosta, kiitos hyvän piirustuksen ja matematiikan opettajien.

Armeijan jälkeen Olli aloitti opiskelun syyskuussa 1953. Teknillinen korkeakoulu oli Hietaniemen torin varrella. Opinnot olivat tuolloin vielä maksullisia, mutta vähävaraisemmasta perheestä tulevana Olli sai opiskella alkuvuosina vapaaoppilaana. Sen lisäksi vuosittain saadut apurahat mahdollistivat usean vuoden jatkuneet opinnot. Pienoismaaleja tekemällä ja piirustuksia puhtaaksi piirtämällä Olli sai lisätienestejä arkkitehtitoimistoista.

Olli asui ensimmäiset opiskeluvuodet Lauttasaareassa alivuokralaisena. Lauttasaaresta pääsi talvikuukausina kätevästi Polille jään yli hiihtämällä.

Opiskeluajoista ovat jääneet Ollin mieleen Marcus Vitruvius Pollion sanat arkkitehtuurista: *kauneus, kestävyys ja käytökelpoisuus*. Näitä periaatteita Olli on omassa suunnittelussaankin pyrkinyt noudattamaan.

Vanhalla Polilla ja Savolaisen osakunnan "vintillä" käytiin usein Hannan kanssa erilaisissa tempauksissa ja illatsuissa, kun tykättiin yhdessä tanssimisesta. Myös kurssikavereiden kanssa oli monenlaista touhua. Käytiin myös teattereissa ja näyttelyissä.

Seurustelusta perheen perustamiseen

Seurusteluajana oli aika ajoin pitkäkököjä eroja, kun Olli opiskeli Helsingissä ja Hanna kävi koulua Kuopiossa. Hanna oli ollut lukion ensimmäisellä luokalla heidän tavatessaan. Hannan lakkiaisia juhlittiin 1955 ravintola Puijonsarvessa.

Kosinta tapahtui soutuveneessä Kuopion Suosaareassa Uotilan saaren lähellä kesällä 1956. Hannan toiveena oli kihlautuminen jouluaattona, joten Olli joutui kärsivällisesti odottamaan seuraavaan joulun. Naimisiin mentiin äitienpäivänä 11. toukokuuta 1958 Salon kirkossa. Häämatkalle nuoripari meni laivalla Tukholmaan, sitten junalla Brysseliin maailmannäyttelyyn, jonne Suomen paviljongin oli suunnitellut Reima Pietilä. Ensimmäinen yhteinen koti oli 24 neliön aravayksiö Otanien Teekkarikylässä. Perhe kasvoi Paula-tyttärellä 1961 ja Pannu-pojalla 1969.

Neljä työn kautta tutuksi tullutta perhettä pyysivät Ollia suunnittelemaan kolme kahden perheen taloa Tapiolan Suvikumpuun. Talot valmistuivat kesällä 1970, jolloin perhe muutti sinne. Suvikummissa perhe asui vuoteen 1997 asti, jolloin Olli ja Hanna muuttivat Lauttasaareen, As. Oy Meritähden seitsemänteen kerrokseen Vattuniemen eteläkärkeen. Kotona kestittiin myös arkkitehtitoimiston ulkomaisia vieraita. Näin Olli ja Hanna saivat monista asiakkaista elinikäisiä ystäviä.

Ollin diplomityönä oli Kuopion teatteritalo

Kuopion teatteritalosta, joka oli silloin suunnitteilla ja jonka tilaohjelmaluonnos oli saatavissa ja tontti tiedossa tuli Ollin dip-

Hannan ja Ollin hääkuva 11.5.1958.

lomityön aihe. Teatteri sijaitsee kauniin Valkeistenlammen pohjoisrannalla, ja yleisön näkymä lammelle lasiseinän läpi kahvilatilasta oli yksi suunnittelun lähtökodista. Rakennuksen toteutuksen suunnittelivat arkkitehdit Helmer Stenroos ja Risto Veikko Luukkonen vuonna 1963.

Olli valmistui arkkitehdiksi toukokuun lopussa 1959, kursinsa kolmanneksi nopeimpana. Hän oli valmistumiskesän töissä Kuopiossa arkkitehti Kai Mikaelin toimistossa, jossa suunniteltiin kerrostaloja Kuopioon, muun muassa Maaherrankadulle.

Hanna opiskeli Helsingin yliopistossa ruotsia ja halusi käytännön harjoitusta. Niinpä syyskuussa 1959 Olli ja Hanna muuttivat Tukholmaan. Olli oli töissä Varhelyn arkkitehtitoimistossa.

Tukholmasta palattua työt Kivisen arkkitehtitoimistolla Lauttasaareassa alkoivat elokuussa 1960. Kivisen toimistossa Olli osallistui muun muassa Jyväskylän ja Kuopion yleiskaavojen laatimiseen.

Elokuussa 1961 Olli voitti Lyder Braathenin ja Marita Hagnerin kanssa Reykjavikin Kopavogurin esikaupungin pohjoismaisen asemakaavakilpailun. Voitto oli rahapalkinto, jolla Olli osti ensimmäisen autonsa, pikkufolkkarin. Tuolloin sai autoja ostaa vain lisenssillä, mihin tarvittiin todistus rahojen alkuperästä.

Produsenttikurssilla ja tv-tuottajana keväällä 1961

Olli suoritti keväällä 1961 Yleisradion tv-produsenttikurssin (tuottajakurssin). Olli teki Yleisradiolle tilaustyönä keväällä 1961 viisiosaisen "Vuosisatamme rakennustaidetta Suomessa" -dokumenttisarjan.

Ensimmäinen osa sisälsi arkkitehti Wivi Lönnin haastattelun, joka tehtiin Hotelli Hospitzin (nykyisin hotelli Helka) yläkerrossa, tämän asunnossa. Hotelli on hänen suunnittelemansa. Wivi Lönn oli Suomen ensimmäinen naisarkkitehti, joka oli perustanut oman arkkitehtitoimiston jo 1910-luvulla. Hänelle suunnittelun tärkeitä lähtökohtia olivat valo ja toiminnallisuus.

Kun Olli esitteli itsensä Lönnille, tämä kysyi, onko Hanna Parviainen sukua. Olli totesi, että hänen vaimonsa on Hanna Parviainen. Tämän jälkeen Wivi Lönn kertoi samannimisestä Suomen ensimmäisestä naispuolisesta kauppaneuvoksesta, jonka isä oli ollut Säynätsalon tehtaiden perustaja ja jonka kanssa hän ystäväystyi ja matkusteli paljon ulkomailla. Wivi Lönn oli suunnitellut muun muassa uuden ylioppilastalon Helsinkiin, toistakymmentä koulua, asuintaloja, kartanoita ja Tampereen paloaseman, sekä osallistui Estonia-teatterin suunnitteluun Tallinnassa 1913 Armas Lindgrénin kanssa.

Toinen ohjelma tehtiin arkkitehti Aarne Ervistä. Kolmas dokumentti käsitteli arkkitehti professori Otto Iivari Meurmanina, joka oli ollut Ollin asemakaavaopin opettaja Teknillisessä korkeakoulussa ja Suomen tunnetuin asemakaavasunnittelija aikanaan.

OMAN ARKKITEHTITOIMISTON PERUSTAMINEN

Olli perusti oman arkkitehtitoimiston Helsingissä Karhutie 26:n mankelihuoneeseen toukokuussa 1962. Arkkitehtuuritoimisto Olli Parviainen kommandiittiyhtiö.

Ollia toimi myöhemmin Teknillisen korkeakoulun asemakaavaopin assistenttina oman toimiston ohella sivutoiminaan vuosina 1966–1967.

Olli sai viran Espoon asemakaava-arkkitehtina, ja työt alkoivat joulukuussa 1962. Espoon maalaiskunnassa oli toista-

kymmentä kylää. Espoossa oli ollut paljon riitoja koskien alueen asemakaavallista kehittämistä.

Espoo oli laajuudeltaan ja liikenneväylynsä puolesta sen laatuinen kunta, että sen hallitseminen yhdestä keskuksesta käsin tulisi olemaan toiminnallisesti vaikeaa. Espoon hallinnossa ja liiketoiminnassa pyrittiin sen vuoksi määrätietoiseen hajajoitukseen luomalla Ollin ehdotuksesta kauppalan neljä toiminnallista keskusta: Bemböle, Tapiola, Leppävaara ja Stensvik (Kivenlahti).

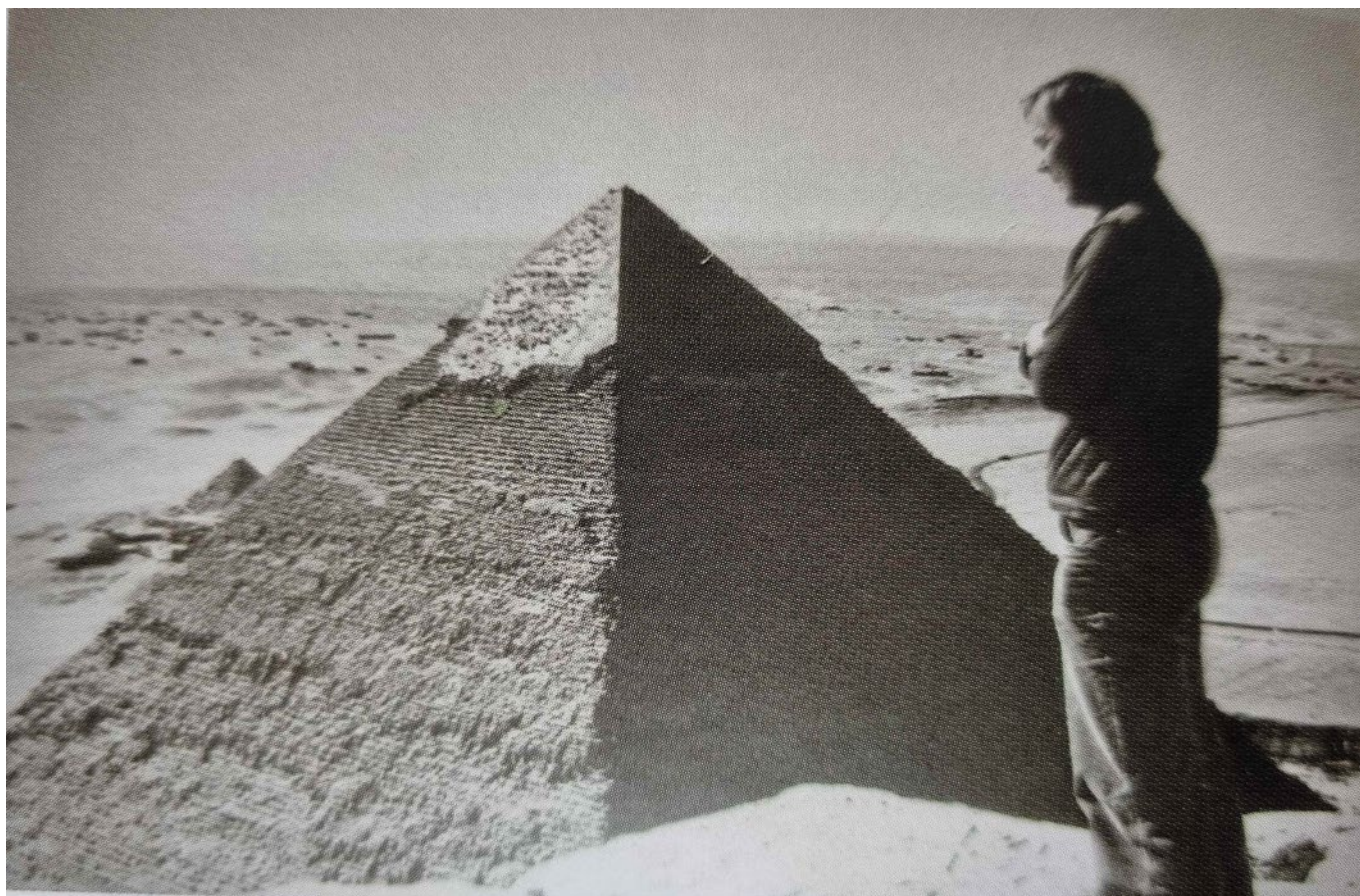
Lainaus *Länsiväylä*-lehden pääkirjoituksesta:

”Jako neljään perustui Espoon kauppalaan asemakaava-arkkitehti Olli Parviaisen esitykseen, jota Tapiola Tänään -lehti piti ansiokkaana. Jos kauppalaanvaltuuston enemmistö saadaan suunnitelman taakse, alkaa Espoon kauppalassa varmuudella ennennäkemättömän voimakas, positiivinen ja rakentava kehitysvaihe ja menneiden vuosien monet vastakohtaisuudet voidaan lopullisesti haudata. Parviaisen ehdotus kypsyi hiljaisella tulella ja sai lopullisen ratkaisunsa Espoon vuonna 1968 hyväksytyssä yleiskaavassa, jossa Muurala (Bemböle) nimettiin kauppalaan hallinnolliseksi keskeiseksi. Espoo selvisi kypsyyskokeestaan.”

Esitellessään Espoon kauppalaan asemakaava-arkkitehti Olli Parviaisen ehdotusta *Tapiola Tänään* -lehti kertoi kuvatekstissä, että ”Suur-Espoo jakaantuu maantieteellisesti neljään lähes yhtä suureen osaan, joissa kussakin tulee olemaan noin 80 000 asukasta”.

Hanna ja Olli päättivät, että eivät jatka omilla työpoluillaan, vaan jakavat yhteisen elämänsä yksityisyrityksinä Ollin perustamassa arkkitehtuuritoimistossa. Olli päätti erota Espoon asemakaava-arkkitehdin virasta 1964.

Espoon asemakaava-arkkitehtina Ollille oli syntynyt laaja suhdeverkosto, joten oman toimiston varaan jääminen ei pe-

Arkkitehti ihailmassa edeltäjänsä luomusta Egyptin-matkallaan.

lottanut. Hanna oli äänettömänä yhtiömiehenä mukana kommandiittiyhtiössä. Hanna toimi työuransa A-ruotsin opettajana mm. Meilahden koulussa.

Vuoden 1963 SAFAn vuosikokouksessa ravintola Mestaritalissa Olli valittiin Viljo Rewellin varajäseneksi SAFAn hallitukseen. Viljo Rewellin kuoltua 8. marraskuuta 1964, Olli nousi SAFAn hallituksen varsinaiseksi jäseneksi.

Ollin arkkitehtitoimiston perusarvona on aina ollut *ryhmytyö, aikatauluisa pysyminen ja yhteistyö asiakkaiden kanssa*. Olli ei ole ottanut kunniaa itselleen toimiston töistä, vaan tiimi on aina tuotu esiin.

Holiday Inn, Messukeskus.

Töitä ruotsalaisille tilaajille

Helsingin Sanomissa juttu ”HS 50 vuotta sitten” -palstalla 18.10.2020: Halmstadin tehtaan konttorin suunnittelusta

”Suomalainen arkkitehti on suunnitellut yhden Ruotsin suurimmista maisemakonttoreista, viisikerroksisen Nordiska Filt Ab:n pääkonttorin Halmstadissa. Ajatella esimerkiksi tavallista ravintolasalia, niin tiedätte suurin piirtein, millainen maisemakonttori on, neuvoitalon suunnittelija, arkkitehti Olli Parviainen. Maisemakonttorissa työntekijät istuvat samassa suuressa tilassa, jossa ei ole kiinteitä väliseiniä. Maisemakonttori on Parviaisen mielestä joustava, useissa tapauksissa parempi kuin nykyisin vallalla oleva ’koppikonttorijärjestelmä.’”

Näin Olli oli siis avokonttorien uranuurtajia Suomessa. Hän oli käynyt Ruotsissa kurssin, jossa aiheena oli juuri maisemakonttorin suunnittelu.

Toimiston kasvun vuosia

Vappuna 1972 toimisto muutti Tornitasolta Tapiolan Pohjantien varteeseen Konsultitaloon. Toimistossa oli tuolloin 12 henkeä töissä.

1970–1990-luvuilla valmistuneita suunnittelutehtäviä oli mm. hotelli Polar Espoo 1971 Nihtisiltaan, Siemensin puhelin tehdas Perkkaalla 1974 sekä vuosina 1974–83 Kostamuksen asemakaava, kulttuuritalo ja muita rakennuksia Neuvostoliitossa, lisäksi Valtion tietokonekeskus Otaniemessä 1974 lisärakennuksineen (Tieto Corporation 1998), Enso Gutzeitin teollisuusrakennukset 1975, Veikkauksen toimitalo Pähkinärinteessä Vantaalla 1975, Suomen ensimmäinen Citymarket Itäkeskuksessa 1976 ja 1988 sekä SAK:n ammattiyhdistysopiston laajennus Kiljavalla Nurmijärvellä 1977. Pankkien tietokonekeskuksia suunniteltiin Osuuspankille, SYPille ja Säästöpankkien keskusosakepankki SKOPille. Vantaan lentokenttähotelli 1981, Espoon virastotalo 3 1983, Messukeskuksen laajennus 1996, Hotelli Holiday Messukeskuksessa 1997.

Ollin vuonna 1962 perustama arkkitehtitoimisto kasvoi yhdeksi suurimmista yhden miehen johtamista arkkitehtitoimistoista Suomessa. Tuolloin, 70- ja 80-luvuilla toiminta oli hyvin kansainvälistä, ja suomalaiset rakennuttajat saivat suuria rakennushankkeita niin Neuvostoliitossa kuin Persianlahden alueella. Moninaisia ovat olleet myös kotimaan projektit. Toimistossa oli parhaimmillaan töissä jopa 50 henkeä.

Arkkitehtitoimisto oli pitkään perheyrittys, kommandiittiyhtiö, kunnes vuonna 1972 muuttui osakeyhtiöksi.

Kostamus

1970-luvun puolivälissä toimisto sai ison tilauksen, kun Kostamuksen kaivoskaupunkia Kuhmosta rajan yli alettiin suunnitella Kontokki-järven rannalle. Alue oli aikaisemmin kuulunut Suomen Karjalaan. Projekti oli Kekkonen uutteran lobbauksen tulosta. Kostamuksesta haluttiin tehdä 30 000 asukkaan kaivoskaupunki. Hankkeessa yhdistyi monta suomalaista rakennusalan toimijaa.

Ensimmäiset käynnit Kostamukseen tehtiin rajalta helikopterilla 1973, koska siinä vaiheessa ei vielä ollut kunnollisia teitä. Kostamukseen laadittiin asemakaava Parviaisen toimistossa. Lisäksi sinne suunniteltiin kulttuurikeskus, ostoskeskus ja pelletointilaitos (rautamalmipellettien tuotantoa varten). Olli osallistui Kostamuksessa vuonna 1983 juhliin, joissa presidentit Kekkonen ja Kosygin olivat kunniavieraina. Kostamuksesta saatujen kokemusten seurauksena tuli muitakin projekteja Neuvostoliittoon.

Silmäklinikoita Neuvostoliittoon Polarin kanssa

Polar sai vuonna 1986 mittavan, 12 silmämikrokirurgian klinikkaa käsittävän projektin, joka tuli sille kriittisellä hetkellä. Ilman tätä projektia Polar olisi joutunut purkamaan vientitoimintojaan Neuvostoliitossa.

Klinikat toteutettiin tunnetun professori Svjatoslav Fjodorowin ohjeiden mukaan. Klinikkoja tehtiin kolmen vuoden aikana 80-luvun loppupuolella, kaikki olivat varsinaisen Venäjän federaation alueella, muun muassa Moskovassa, Leningradissa, Krasnodarissa ja Tšeboksaryssä. Toisessa vaiheessa suunniteltiin ja rakennettiin klinikat vielä kahdeksaan kaupunkiin.

Professori Fjodorow oli kehittänyt etupäässä kaihileikkauksia varten liukuhihna -laserleikkaussysteemin, jossa viisi eri lääkäriä toteutti koko ajan kukin omaa toimenpidettä, tämän jälkeen potilaat siirtyivät aina seuraavan lääkärin käsittelyyn. Parviaisen toteuttamassa projektissa systeemi muutettiin pyöriväksi kehäksi. Lääkärit oli yhdistetty toisiinsa kuulokkeilla, ja kun päälääkäri antoi luvan, vuoteet siirtyivät seuraavalle lääkärille. Ensimmäinen puhdisti, toinen merkkasi, kolmas oli päälääkäri, joka teki operaation, neljäs desinfioi ja viimeinen laitoi laput silmille.

Kaikkiin klinikoihin rakennettiin omaisia varten hotelli, koska potilaat saattoivat tulla pitkien matkojen päästä saattajineen. Silmäklinikka-projekti kesti kaikkiaan viisi vuotta.

VAPAA-AJAN HARRASTUKSIA

Snappertunan kesämökki

Olli suunnitteli perheelle kelohirsimökin Raaseporin Snappertunaan. Saarimökki valmistui kesällä 1974. Kesäisin kalaa tuli katiskoilla ja uistimella. Mökillä kävi paljon veneileviä vieraita, ja Ollin bravuuri oli kalakukko. Olli oppi taidon Turusten kotihengettäreltä Liinulta, joka teki kalakukkoja suvun kesäpaikassa Muuruveden Hiekkaniemessä kesäisin. Myös muurinpohjallettujen teko aidolla muuripadalla tuli perinteeksi myös Snapperissa. Saariselän kelohonkainen Luttopirtti oli sekä työ- että vapaa-ajan käytössä.

Jäsenyyksiä klubeissa ja ritarikunnassa, gourmet-harrastus

Herkuttelijoiden ritarikunnan, Chaine des Rotisseurs'in jäsenenä Olli sai Commandeur-tittelin 2018.

Travellers-klubi TCF on paljon matkustavien herrojen kerho, jonka jäsenyys toi mukanaan monia eksoottisia matkakohteita, aina Antarktista myöden. Matkustamisesta on tullut rakas harrastus, ja maabongailu alkoi kiinnostaa, kun matkakohteiksi tuli eksoottisempia maita työnkin myötä. Sata maata tuli täyteen Kyproksen matkalla syyskuussa 2019, kun Olli osallis-

tui Hannan kanssa Esa Saarisen Pafos-seminaariin. Myös maailman kaikki seitsemän ihmettä ovat tulleet tutuksi.

Monipuoliseen liikuntaharrastukseen kuului mm. Lapin-matkoja Hannan ja Ollin perustaman ystäväporukan ”Kurukettujen” kanssa, ja murtomaahiihto, laskettelu ja golf ovat jatkuneet aivan vanhuuteen asti. Talin golfklubiin Olli liittyi 1963.

Eläkkeelle

Olli jäi arkkitehtitoimistonsa toimitusjohtajan tehtävästä eläkkeelle 69-vuotiaana vuonna 2002, mutta jatkoi hallituksen puheenjohtajana. Ollin jätettyä tehtävän Parviainen Arkkitehdit Oy:n hallituksen puheenjohtajaksi siirtyi Panu Parviainen 2013. Toimisto muutti Tapiolan konsulttitalosta Otaniemeen Tekniikantielle.

Toimisto on jatkanut kehitystään uuden johdon vetämänä. Toimiston 60-vuotistaivalta juhlittiin lanseeraamalla uusi brändi ja nimeksi tuli tammikuussa 2023 nykyaikaisen trendin mukaisesti OLLA Architecture.

Olli-ukin rooli ”Paulan pojille ja Panun tytöille” on ollut erityisen mieluisa ja suhteet Jussiin, Joonakseen, Matleenaan ja Elmiinaan ovat läheiset. Olli on ollut arvostettu niin esimiehenä kuin kollegana ja pidetty ystävänä. Hän on myös löytänyt aikaa järjestötoiminnalle ja liikunta- ja kulttuuriharrastuksille, matkustaminen on hänen intohimonsa. Harrastukset ja kiinnostuksen kohteet ovat yhteisiä Hannan kanssa.

”Kaiken kaikkiaan, elämä on kohdellut hyvin, ja siitä voi olla kiittolinen”, kiteyttää Olli tähän mennessä yhdeksän vuosikymmentä kestäneen elämänsä.

Teuvo haastattelee Ollia Lauttasaaren kodissa.

Varhaiskasvatuksen alkamisesta Säynätsalossa sata vuotta syksyllä 2023

1900-luvun alkuvuosina alettiin Suomessa kiinnittää huomiota alle kouluikäisten lasten kasvatukseen ja hoitoon. Lainsäädäntö velvoitti kuntia pitämään huolta pienimmistään. Aluksi taustalla oli lastensuojelullinen ajatus siitä, että pienet lapset tarvitsevat hoitoa samalla, kun äidit kodeissa saavat hetken huokaista. Lastentarha-aatteen saavuttua Suomeen ymmärrettiin, että ohjattu toiminta tukee pienen lapsen kasvua ja kehitystä. Marjalan lastentarhassa luotiin juuret Säynätsalon varhaiskasvatukselle.

Parviaisen sahalle ja vaneritehtaalle tarvittavan työväen myötä Säynätsalon väkiluku kasvoi. Kasvavalle väestölle tarvittiin palveluita. Yhtiö rakensi työväelle asuntoja, joka vaikutti väestön pysymiseen saarilla. Kansakoulu oli perustettu vuonna 1915, ja vuonna 1921 Säynätsalon Kotikasvatus- ja lastensuojeluyhdistyksessä oli pohdittu ”lasten päiväkodin” perustamista.

Lastentarhatoiminnan alullepanijana oli kauppaneuvos Hanna Parviainen, joka jatkoi tällä tavoin työtään paikallisen työväestön olojen kohentamiseksi. Hän halusi edistää lasten oloja ja tukea koteja kasvatustehtävässä. Hanna Parviainen antoi lastentarhalle nimeksi Marjala, äitinsä Marian mukaan. Marjalan virallisessa nimessä, Joh. Parviaisen Tehtaat oy:n lastentarha, näkyy yhtiön vahva rooli lastentarhan perustamisessa ja ylläpitämisessä.

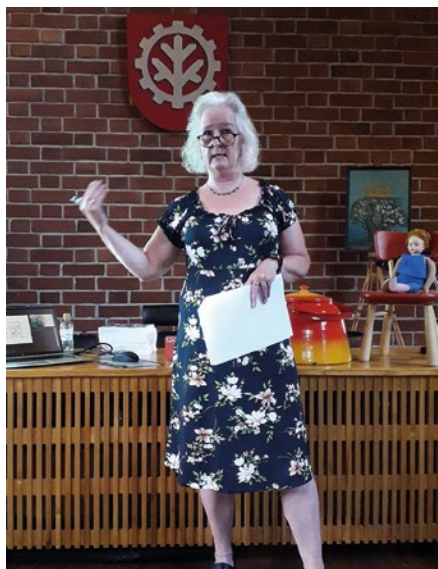
Marjalan rakennus ei ollut vielä valmis, kun lastentarhatoiminta Säynätsalossa alkoi. Vastavalmistuneet lastentarhanopettajat, Vappu Vantti ja Aili Kaisla aloittivat toiminnan Seurojentalolla 15.10.1923. Heitä voidaan pitää todellisina tienraivaajina. He uskoivat asiaansa vankan Ebeneserin lastentarhaseminaarissa saamansa koulutuksen pohjalta. Vantti ja Kaisla tekivät lastentarhatyötä tunnetuksi kulkemalla kylällä ja kertomalla alkavasta toiminnasta. Uusi toimintatapa tuntui Säynätsalossa aluksi oudolta, eikä lapsia tarhaan meinannut löytyä. Vähitellen perheet luottivat lapsensa päivittäin neljäksi tunniksi kou-

lutettujen naisten huomaan, ja tammikuussa 1924 lastentarhassa oli 50 lasta. Tuon ajan lain mukaan yhtä lastentarhanopettajaa kohden sai olla 25 lasta.

Ilo oli suuri, kun Wivi Lönnin suunnittelema lastentarharenkennus valmistui vuoden 1923 joulukuussa Parviaisen tehtaiden lahjoittamalle tontille. Lastentarhatoiminta sai uudet, toimivat, lapsia varten suunnitellut tilat. Enää ei tarvinnut raivata pöytiä ja leluja varastoon päivän päätteeksi, kuten Seurojentalolla oli pitänyt tehdä, sillä sitä käyttivät monet järjestöt iltaisin.

Aikalaisten kertomuksista käy ilmi, kuinka Marjala oli Hanna Parviaiselle sydämenasia. Taloa perustettaessa ei kustannuksista tingitty. Parviainen kehotti lastentarhaopettajia, Vappu Vanttia ja Aili Kaislaa hankkimaan kaiken tarpeellisen, jotta toiminta voitiin aloittaa. Hanna Parviainen perusti Marjalaan kirjaston, jossa oli lukemista niin lapsille kuin aikuisille. Hän oli organisoimassa äitien iltoja, joissa keskusteltiin kasvatustavoista ja tehtiin konkreettisia asioita kotien auttamiseksi. Parviainen muun muassa lahjoitti kankaita ja kaavoja, joista äidit saivat illoissa ommella lapsilleen vaatteita. Vaatteiden kaavat äidit saivat pitää myöhempää käyttöä varten. Parviainen myös vieraili Marjalassa usein. Hänellä oli aina jotain tuomisia lapsille ja koko yhteisölle. Lelujen lisäksi Marjalan väki sai syksyisin nauttia Sulkulan puutarhan omenoista.

Marjalan lastentarhanopettajat asuivat talon yläkerrassa. He olivat toiminnan alkuvuosista alkaen yhdessä koulun opettajien kanssa aktiivisesti mukana paikkakunnan yhdistystoiminnassa. Lastentarhanopettajat osallistuivat muun muassa Lotta Svärd-järjestön toimintaan ohjaten pikkulottia. Myös Säynätsalon Naisvoimistelijat harjoittelivat Marjalassa. Toisinaan Naisvoimistelijat tekivät näytelmiä perheiltamissa esitettäväksi. Sotien jälkeen Marjalaan majoitettiin joitakin evakkoperheitä.

Vasemmalla: Sari Rannila esittelee ”Muistoja Marjalasta - Säynätsalon lastentarhan historiaa” kirjan julkistamistilaisuudessa 13.8.2023 Säynätsalon kunnantalolla. Keskellä: Marjalan historiakirja Marjalan suuren, vanhan kahvipannun kupeessa. Pannulla kuulemma keitettiin tiskivettä vielä 1970-luvulla. Oikealla: Valurautainen leikkihella on Hanna Parviaisen lahjoittama 1920-luvulla. Hella on ole-massa edelleen Säynätsalon päiväkotikoulun kansliassa. Koivulan päiväkodissa se oli vielä leikkikäytössä. Kuvat Sari Rannila.

Alkuvuosina lapset osallistuivat Marjalassa leikin ja laulun ohella kotitöihin. Lapset auttoivat pöytien kattamisessa, tarjoilussa, siivouksessa ja järjestelytyöissä. Myös kukkien hoito ja kuparin kiillotus kuuluivat ohjelmaan. Marjalassa piirrettiin, muovailtiin ja askarrettiin sekä tehtiin retkiä lähiluontoon ja rannoille. Lapset saivat Marjalassa joka päivä aterian, josta perheet maksoivat pienen maksun. Usein ruokana oli keittoa tai velliä, jonka lisukkeeksi alkuaikoina leipä tuotiin kotoa.

Uskonnollinen kasvatusta oli Marjalan alkuvuosina tärkeällä sijalla. Raamatunkertomukset ja rukoukset olivat osa päivittäistä toimintaa. Tämän katsottiin tukevan kotien kasvatustyötä. Marjalassa oli ajatuksena, että lasten siellä kokemus hyvä ja iloinen mieli kulkeutui koteihin. 1970-luvulla uskontokasvatuksen osuus pieneni. Ainoastaan ruokarukous oli käytössä. Hengellisen kasvatuksen lisäksi lasten fyysisestä kehityksestä ja hyvinvoinnista pidettiin huolta. Lapsille tehtiin lääkärintarkastukset jokaisen toimintavuoden alussa ja lopussa. Mahdolliset terveydelliset pulmat hoidettiin lääkärin ohjeen mukaisesti.

Marjalassa seurattiin aikaa. Lastentarhanopettaja Ami Virrannotko toimi varsin edistyskäsiksi, kun hän järjesti 1960-luvun lopulta alkaen esiopetusta 6-vuotiaille lapsille. Tämä oli Säynätsalossa uutta, ja Virrannotko joutui perustelemaan asiaansa ja esiopetusmateriaalin hankintaa Marjalan johtokunnalle. Tuon ajan esiopetuksessa on useita yhtymäkohtia nykyiseen esiopetusta ohjaavaan asiakirjaan, esiopetussuunnitelman perusteisiin.

Marjalassa työskennelleet sekä siellä lapsena olleet muistavat Marjalasta erityisesti tunnelman. Lasten muistoissa korostuu turvallisuuden tunne. Päivittäiset rutiinit, laulut, leikit, ulkoilu ja muut touhut ovat tuoneet sisältöä elämään. Marjalassa toteutui lastentarha-aatteen isän, saksalaisen Friedrich Fröbelin ajatus siitä, että lapsi on aktiivinen, utelias ja luova tutkija, joka oppii parhaiten toiminnan ja leikin kautta. Lapsiryhmässä lapset oppivat taitoja toisiltaan, sekä yhdessä toimimista.

Marjalan hengen on tiivistänyt lastentarhanopettaja Aili Kaisla vuonna 1927: ”Kaiken tämän toiminnan alkuna, juurena ja henkenä on rakkaus, jota ilman tämä työ on onnttoa ja tuloksetonta. Koko toiminta on tyhjää kaavaa, ellei sitä ohjaa tunne, joka tekee jokapäiväisimmänkin työn ja toimen ihanteelliseksi. Ilman sitä on mahdotonta ajatella työn onnistumista. Varsinkin lapset tarvitsevat rakkautta. Ja siksi se onkin tärkein tekijä koko lastentarhassa ja sen elämässä.”

Marjalan taival kesti 54 vuotta. Toiminta Marjalassa loppui keuhällä 1977. Säynätsaloon oli valmistunut uusi päiväkotii, Koivula, joka aloitti toimintansa elokuussa 1977. Keskeisellä paikalla sijainneen Marjalan kohtaloksi koitui ”hiljainen purkaminen”. Termillä viitataan siihen, että rakennus jätetään tyhjilleen, sen kunnossapito ja ylläpito lopetetaan ja odo-

Marjalan laajennus vuodelta 1928. Tällaisena lastentarhan rakennus oli loppuun saakka. Kuva Anne Kaltialan arkisto.

Lapset saivat osallistua myös töihin. Kuvassa haravoidaan lähitienoota. Kuva Anne Kaltialan arkisto.

Retkikohteena rantakalliot. Säynätsalon luontoa hyödynnettiin Marjalassa alusta alkaen. Kuva 1930-luvulta. Kuva Anne Kaltialan arkisto.

tetaan, että rakennus menee niin huonoon kuntoon, että se on purettava. Marjala purettiin talvella 1978. Sen paikalla, kunnantalon vieressä, on nykyään pysäköintialue. Talon tyhjilleen

jättäminen ja purkaminen on surettanut meistä monia. Wiivi Lönnin suunnitteleman talon purkamista voidaan pitää kotiseutu- ja kulttuurihistoriallisesti ajattelemattomana ja lyhytnäköisenä.

Marjalan rakennusta ei enää ole. Se herää henkiin aikalaisten muistoissa ja valokuvissa. Valokuvien ja muistojen pohjalta rakennuksesta on tehty pienoismalli. Pienoismallin työstäminen alkoi Säynätsalo-päivillä 12.8.2023. Työryhmä sai urakkansa valmiiksi lokakuussa, ahkeroituaan useita viikonloppuja. Tuloksena on upea, muistoa edelleen virittävä talo.

Marjalan lastentarhasta kertova kirja, ”Muistoja Marjalasta – Säynätsalon lastentarhan historiaa” julkaistiin Säynätsalopäivillä 13.8.2023. Kirjassa käsitellään yleistä lastentarhahistoriaa. Sitä, miten Friedrich Fröbelin kehittämä lastentarha-aate omaksuttiin Suomessa, sekä miten lastentarhat juurtuivat vähitellen osaksi Suomalaista yhteiskuntaa ja koulutusjärjestelmää. Tärkeällä sijalla kirjassa ovat eri aikakausina Marjalassa olleiden muistot. Kirjaa varten haastateltiin useita Marjalassa lapsena olleita ja siellä työskennelleitä henkilöitä.

”Muistoja Marjalasta – Säynätsalon lastentarhan historiaa” kertoo osaltaan Säynätsalon historiaa. Se valottaa tehdaspaikkakuntamme elämänmenoa ja ihmisten kokemuksia sadan vuoden takaa. Kirja syntyi kunnioituksesta edellisiä sukupolvia kohtaan, sekä halusta taltioida heidän kokemuksiaan ja välittää niitä seuraaville sukupolville.

*Sari Rannila, Säynätsalo
marjalalainen
kasvatustieteen maisteri
varhaiskasvatuksen erityisopettaja*

Valokuvien ja muistojen pohjalta tehty Marjalan pienoismalli valmistui lokakuussa 2023. Työryhmä ahkeroi sen eteen useita viikonloppuja. Kuva Sari Rannila.

Tunnelmia Säynätsalopäiviltä 2023

Teksti ja kuvat Leena Hänninen

Lauantaina 12.8.2023 kiertelin Säynätsalopäivillä Saksassa asuvan suomalaisen pastori Hanna Bratlerin kanssa. Vanerilassa Martat olivat järjestäneet perinteisen maukkaan kahvituksen. Katsoimme vuoden 2007 päiviltä videota sekä näytin vieraallemme paikalla olevaa Parviaisten historia-aineistoa. Arpajaisiinkin osallistuttiin ja sain kaksi pientä voittoa.

Kunnantalolla tutustuimme näyttelyihin huone huoneelta, lähinnä luontoon ja tehtaanpiipun muistoihin liittyviin näyttelyihin. Istahdimmepa työpajaankin koostamaan irrallisista sanoista muistelulause, Hanna sanoi, että Haiku. Lahjoitin vieraalleni Harri Taskisen toimittaman kirjan Alvar Aalto: muotoja ja tarinoita.

Juurikkasaaressa Säynätsalopäivien pääjuhlassa aluksi musiikkipedagogi Tanja Salonen, Teppo Kosken säestämänä, lauloi alussa pienestä sydäimestä ihan tunteisiin käyvästi.

Yliopistonopettaja Minna Mäkinen, museologian ja etnologian laitokselta, luennoi aiheesta Säynätsalon mielenmaisema ja kuuluminen tunteet. Mieleeni jäi, että niissä olennaista on muu-

tos, vuorovaikutus ja liikkuvuus. Ihminen kaipaa jatkuvuutta ja kiintymistä, jotka syntyvät sosiaalisessa ja kulttuurisessa ympäristössä ja yhteisössä. Osallisuus on tärkeässä roolissa, samoin aineeton perinne, ainutkertaisuus. Säynätsalo oli 70 vuotta itsenäinen kunta. Se liitettiin 30 vuotta sitten Jyväskylään, mutta kollektiivinen menneisyys, säykyisyys, sen mielenmaisema ja jotkut sen tunnusmerkit säilyivät asukkailla, kuten tunnelma ylitettäessä Pengersiltaa, kunnantalo, Alvari ja hänen huvilansa ja riippusilta, tehtaan piippu ym.

Vanhassa pappilassa katsoimme taideseura Raidan perinteisen kauniin näyttelyn. Anja Kantola oli tehnyt pihakahvilaan kolme sangollista lettutaikinaa ja viimeinen lettu oli menossa, hän kertoi, kun tuli halaamaan. Vieraani ihmetteli, miten kaikki tuntevat sinut. Olemmehan kauan osallistuneet päivien tapahtumiin.

Säynätsalon Hanna tai Valtteri valittiin 30. kerran. Valinnan julkisti päätoimittaja Erkki Keiskoski, joka myös palkitsi valitun Säynätsalosanomien puolesta. Vuoden 2023 Valtteriksi julistettiin Ilkka Pernu. Hän on syntynyt Lapinjärvellä, asunut

vuosia Säynätsalossa ja toiminut mm. vasemmiston kunnanvaltuutettuna Jyväskylän kaupungin valtuustossa ja hallituksessa ja eri lautakunnissa sekä, Keski-Suomen sairaanhoitopiirin varapuheenjohtajana sekä myös Keski-Suomen hyvinvointialueen valmisteluelimessä. Lisäksi hän on toiminut vuosia Säynätsaloseuran puheenjohtaja ja urheiluseura Riennossa. Ammattiuransa hän teki valtaosin terveydenhuollon ylihoitajana ja sitä kautta toimi mm. TEHY:n valtuustossa ja hallituksessa.

Parviaisten Sukuseuran edustajana sain ojentaa hänelle onnittelut. Tietenkin se tuntui mukavalta, kun olemme olleet kollegoita pitkään. Samalla kerroin luennoitsija Minna Mäkiselle ja melko tutulle yleisölle, että parinkymmenen vuoden ajan Säynätsalopäivillä edustamiseen tulee tauko, sillä minuakin, Nilsin-Muuraveden rajalla syntynyttä, vetää puoleensa rakas kotiseutu ja suku Savossa, joten muutan syksyllä Kuopioon. Taisimme saada molemmat aplodeja ja minua tuli heti tervehtimään kuopiolainen Hakkaraisen pariskunta. Tulipa toinen sukuselvitys, kun isäni oli Parviaisia, mutta äitini Hakkaraisia!

Säynätsaloseuran nykyinen puheenjohtaja Jouni Takkinen kertoi, että seura on päättänyt palkita myös aktiivisen nuoren, joka on edistänyt nuorten tarpeiden kuulemistä. Palkittu nuori on Pietari Vähäjäylkkä, joka sähköisen viestintäverkoston avulla keräsi toverien toiveet toimitettavaksi päättäjille. Hän oli paras aikaa armeijassa valatilaisuudessa. Toimitin hänellekin Parviaisten Sukuseuran onnittelut.

Sunnuntaina 13.8.2023 menimme toisen ystäväni Irja Rantalaisen kanssa seurakuntatalolle messuun, koska kirkko oli remontin vuoksi huputettu. Messun toimitti pastori Esko Helenius ja kanttorina oli Mia Tuovinen, joka sai läsnäolijoilta aplodit kauniista, taidokkaasta musiikistaan. Messun jälkeen pastori laskee kukkaset sodassa kaatuneiden muistolle. Parviaisten muistolle laskein minä Sukuseuran kukkakimpun muualle siunattujen

muistomerkille, koska Hannan patsaskin oli hupussa. Tervehdystä varten antoi Irja kortin, jossa oli kuva hänen maalaamastaan ikonista, Hellyyden Jumalan äiti. Jatkoimme matkaa vielä viemään kukkaset ensimmäisen asukkaan Juho Kuitusen haudalle. Lauloimme haudoilla virren aina kukkien laskun jälkeen.

Käväisimme vielä kahvilla Juurikkasaaren terassilla, jossa ihailimme Suvi Nurmen upeaa terästäidettä nimeltään Päiväkirja Päijänteen rannassa. Hienoja veneitä oli pakko katsella. Lapset onkivat laitureilta sinttejä pussiin kilpailumielessä. Mo-ni näytti olevan isän kanssa.

Kunnantalolle olimme saaneet kutsun Sari Rannilan kirjan Muistoja Marjalasta esittelyyn. Sukuseura tuki kirjan julkaisua mainoksella ja sai yhden kirjan, jonka hallituksen jäsen Leena Parviainen haki. Kirjassa kerrottiin Hanna Parviaisen osallisuudesta Marjalan rakentamiseen ja hänen lahjoittamistaan leluista, joita oli vielä esilläkin. Monet päiväkodissa olleet lapset ja henkilökunta olivat kirjoittaneet kirjaan muistojaan.

Päivät olivat aurinkoiset ja lämpimät. Niinpä päivän lopuksi menimme kunnantalon pihaan raikkaalle jäätelölle Leena Parviainen, Leena Hänninen ja Irja Rantalainen.

Suvi Nurmen terästäideteos nimeltään Päiväkirja.

Vuoden 2023 Valtteri on Ilkka Pernu. Oikealla Leena Hänninen.

Hirvimetsällä

Teksti ja kuvat Mikko Parviainen

Vajaat sata vuotta sitten hirvikanta Suomessa oli sukupuuton partaalla. Toisen maailmansodan jälkeen kanta alkoi elpyä ja tänä päivänä hirvestä on tullut Suomen tärkein riistaeläin.

Haastattelin aikoinaan seuramme vanhoja erämiehiä heidän metsästysmuistoistaan. Kaikki kertoivat, kuinka harvinaisen eläin hirvi oli ollut aikoinaan. Isäni Tauno muisteli lapsuudessaan kuulleen juttua, että hirvi oli nähty uimassa Kivilammen yli 1930-luvulla. (Isäni lapsuuden koti oli Kivilammen rannalla). Ammatissaan liikkuvassa poliisissa hän kertoi ajaneensa silloisen Kuopion läänin (Pohjois-Savo ja Pohjois-Karjala) tiet ristiin rastiin 1950-luvulla näkemättä ainuttakaan hirveä. Ensimmäisen hirven luonnossa isäni näki vasta 1960-luvun puolivälissä hirvimetsällä ollessaan. Metsästysseuramme alueelta miehet muistelivat, että ensimmäiset hirven jäljet nähtiin 1950-luvun alussa paikassa, joka nykyisinkin on hirvien kulkureitti. Jälkiä tunnistamaan piti hakea paikalla metsästämissä olut peltiseppä Keinänen, joka oli muun ammuskelun yhteydessä ampunut sota-aikana useita hirviä Karjalassa.

Hirvikannan elpymässä myös hirvien metsästys tuli mahdolliseksi. Eri puolilla maatamme alettiin 1950-luvulla perustamaan metsästysseuroja. Myös Vehmersalmella, missä allekirjoittanut

metsästää, innostuttiin asiasta ja perustettiin 1955 Vehmersalmen metsästys- ja ampumaseura. Maa-alueiltaan kyseessä oli oikea suurseura, se kattoi lähes koko silloisen Vehmersalmen kunnan ja alueita oli vielä Tuusniemen ja Leppävirran puoleltaakin. Parviaisia seurassa oli ainakin Riistakoskelta Samuli ja Erkki ja Huttujärveltä Toivo.

Koko kunnan kokoinen seura oli kuitenkin liian suuri. Kun omalta kylältäkin oli mahdollista saada hirvi saaliiksi, suurseura alkoi pirstoutua. Viisikymmentäluvun lopulta alkaen eri kylillä perustettiin omia seuroja. Ritonien ja Roikansaaren metsästäjien vuoro oli vuonna 1963. Tuolloin perustetun seuran nimeksi tuli Rito-Roikan Erä. Metsästysalueita sillä on noin 5000 hehtaaria. Seuramme täyttää siis tänä vuonna 60 vuotta. Sen ensimmäiseksi puheenjohtajaksi valittiin Erkki Parviainen.

Alkuaikoina hirvenmetsästys oli ajometsästystä, jossa ajoketju yrittää metelöimällä ajaa hirviä kohti passimiehiä. Vanhan seuran aikoina ajot olivat usein pitkiä ja tarinoiden mukaan jotkut ajomiehet kerkesivät yhden ajon aikana käymään kahvilla useassakin mökissä. toiset ajomiehet olivat myös herkkiä eksumään maastossa, joten heitä ei sopinut laittaa ajoketjuun laita-paikoille. Ajometsästyksessä ajoketjussa oli muitakin kuin metsästäjiä. Ajohenkilöt eivät tarvinneet metsästyskorttia. Omatkin ensimmäiset kokemukset hirvenmetsästyksestä ovat ajoketjussa kulkemisesta.

Nykyisin seurassamme ei enää harrasteta ajometsästystä, vaan jahti tapahtuu koirien avulla. Ensimmäiset koirat ritoroikalaisille tulivat 1980-luvulla. Tuolloin niitä saatettiin käyttää vielä yhtä aikaa ajometsästyksen kanssa. Hirvikoiran tehtävänä ei ole ajaa hirveä, vaan sen on pidettävä hirvi paikoillaan tai pysäytettävä se, jos se lähtee liikkeelle. Koiran pitäessä hirveä paikoillaan metsästäjä yrittää sitten haukun suojassa päästä lähelle hirveä. Jos koiramies ei saa hirveä kaadettua, niin sen oletetuille kulkupaikoille on sitten asetettu passimiehet. Tällä hetkellä seitsemällä seuramme jäsenellä on hirvikoiria. Useimmilla metsästyskaverina on norjanharmaahirvikoiria, jotkut luottavat jättilänpystykorvaan, laikoihin tai karjalankarhukoiraan. Minun roolini metsällä on olla veljeni Joukon kaverina koiramiehenä. Tällä hetkellä Jokella on tarhassaan norjanharmaa, käyttövalio, Yambo.

Teknologian kehittyessä hirvestys on kokenut valtavan muutoksen 2000-luvulla. Mukaan ovat tulleet koirien tutkapannat ja geopsit ja metsästäjille älypuhelimet. Nyt jokainen metsästyksen osallistuva näkee puhelimestaan koirien paikat, niiden nopeudet ja haukkutiheydet. Samoin näytöltä näkee oman ja toisten metsästäjien paikat, luvalliset metsästysmaat ja tonttien rajat.

Vielä 1960-luvulla seurallamme oli yleensä yksi hirvenkaatolupa vuodessa. Seuraavalla vuosikymmenellä hirvikanta alkoi kuitenkin voimakkaasti kasvaa ja vuonna 1980 kaatui jo 11 aikuista hirveä ja 12 vasaa. Hulluina vuosina 2000-luvun alussa kaatoja oli jo yli 40. Tämän jälkeen hirvikantaa on tietoisesti pienennetty. Viime vuosina kaatolupia seuramme on käyttänyt vuosittain hieman yli kymmenen. Tänä vuonna aloitetaan kahdeksalla luvalla ja todennäköisesti marraskuussa otetaan sitten lisää lupia ns. hirvipankista. Yhdellä luvalla saa ampua kaksi vasaa. Kaikkia eteen tulleita hirviä ei yritetä kaataa, vaan hirvikan-

Kaato 1950-luvulla, neljäs vasemmalta Toivo Parviainen, kuudes Erkki Parviainen ja kahdeksas (edessä) Samuli Parviainen.

taa pyritään ohjailemaan valikoivalla metsästyksellä. Esimerkiksi meidän kahdeksan lupaa on tarkoitus käyttää siten, että kaadetaan kolme urosta, yksi naaras ja kahdeksan vasaa. Urosten kohdalla on lisäksi sarvisuositus, jonka mukaan säästetään 7–12 piikkiset hirvet. Hirvikantaa myös seurataan läpi vuoden. Talven riistakolmiolaskennassa nähdään hirven jälkien määrä, nuolukiville asetettujen riistakameroiden kuvissa selviää alueen kesäkanta ja metsästysaikana jokainen hirvihavainto kirjataan. Koirametsästäjälle valikoiva metsästys saattaa tarkoittaa, että koiran haukussa on vääränlainen hirvi ja koko päivä menee, kun yrittää saada koiran pois sen kintereiltä.

Ensimmäinen metsästyspäivä

Tänä vuonna aloitimme metsästyksen 14. lokakuuta sateisessa säässä. Oman lisänsä tälle kaudelle tuo susihavainto. Yksinäinen urossusi ilmestyi Riistavedelle metsästyksen aloitusviikolla. Se raateli naapuriseururan alueelta ajokoiraa, joka kuitenkin selvisi hengissä. Huonommin kävi sitten nuorelle saksanseisojalle, jonka susi tappoi sen omasta pihasta. Naapuriseurassa ei metsästystä uskallettu aloittaa ja meilläkin susi kyllä puhutti. Tätä kirjoittaessani susi edelleen oleskelee Riistavedellä ja sitä yritetään karkottaa alueelta. Ensimmäisenä aamuna jahtiporukkamme koontui seuran majalle aamuseitsemältä. Kuulumisten vaihtamisen ja kahvittelun lisäksi aamuun kuului lupien tarkastus ja metsästyksen johtajan puhe turvallisuusasioista. Tämän jälkeen koiramiehet sopivat keskenään, mille alueille kukin koiransa laittaa.

Joke, minä ja Yambo aloitimme Riistakoskelta. Ensimmäinen hirvi sattui olemaan juoksija, joka ei koiraa sietänyt. Se juoksutti Yamboa joitakin kilometrejä ja siirtyi sitten uimalla kirkonkyläläisten puolelle. Osa hirvikoirista seuraa hirveä myös uimalla, mutta Yamboa taisi kylmä vesi hirvittää. Toisen kosketuksen hirviin Yambo otti yhdessä Roki-koiran kanssa. Nyt kyseessä oli hirvilehmä kahden vasansa kanssa. Joken onnistui tästä haukusta ampuu toinen vasa ja toisen ampui sitten passimies. Kaadon jälkeen saalis suolistettiin kaatopaikalla ja vedettiin muutama satametriä metsäautotien varteen, sieltä sitten peräkärrillä majalle. Verrattuna vanhoihin aikoihin on nykyinen saaliin käsittely varsin erilaista. Ennen saalis nyljettiin

mahdollisesti maastossa tai jonkin talon puimalassa, nyt tarjolla on saaliin käsittelyä varten omat kylmätilat. Meidän seurassa ampuja on vastuussa saaliin käsittelystä. Ensimmäisen päivän loppu meni meiltä sitten vasan nylkemisessä ja ruhon laittamisessa kylmätiloihin odottamaan lihojen paloittelua. Ensimmäisen päivän tulos koko seuralle oli kolme vasaa ja yksi aikuinen.

Vasa nurin, Joke ja Yambo.

KeepGuard

06-18-2012 22:23:53

Riistakameran kertomaa.

Ensimmäisen päivän tilanne kännykässä.

Parviaiset ja Voutilaiset kokoontuivat katsomaan Katrinoa

Teksti Tea Seppälä

Lumisena kevättalven lauantaina 25.3.2023 13 Parviaista ja Voutilaista seuralaisineen pääsi nauttimaan Tampereen Työväen Teatterin ohjelmistossa tammikuusta alkaen pyörineestä Katrina-näytelmästä. Sally Salmisen kirja Katrina ilmestyi 1936, ja jo ilmestyttyään kirja oli suuri menestys. Se on saanut vuonna 2018 Juha Hurmeen uuden käännöksen, johon teatteridramatisointi pohjaa. Tampereen Työväen Teatteri esittelee näytelmän karhean kauniiksi rakkaustarinaksi, joka sijoittuu sadan vuoden takaiselle Ahvenanmaalle. Näytelmän ohjaa Johanna Freundlich. Katrinoa näyttelee Jonna Järnefelt. Johania, suulasta merimiestä, näyttelee Jyrki Mänttari.

Hiljaisten koronavuosien jälkeen oli melkoinen elämys olla sisällä monikerroksisessa teatterirakennuksessa, joka tulvi ihmisiä. Ajatella tällaistakin on olemassa, meitä on näin paljon ja me kaikki olemme vielä elossa ja menossa katsomaan samaa näytelmää. Tällainenhan oli joskus ihan tavallista. Ja hyvä tavaton, oliko tämä rakennus näin suuri ja valoisa kun, kävimme täällä viimeksi? Vai olimmekohan me jossain pienemmässä ja intiimimmässä tilassa? Jännittävää oli myös, saadaanko me koko oma seurue kasaan ja keitä paikalle ilmestyisi. Keitä muistaisi aikaisemmilta vuosilta? Siitä oli jo kulunut alun toistakymmentä vuotta, kun olin viimeksi osallistunut Parviaisten Sukuseuran tapahtumiin, ihan lähipiiriäni lukuun ottamatta. Taisimme me kaikki tulijat löytää, eikä kukaan jäänyt vaille lippuaan.

Näytelmässä nuori Katrina on jättänyt lapsuudenkotinsa Pohjanmaalla ja lähtenyt viehättävälle ja puheliaalle miehelle vaimoksi Ahvenanmaalle. Mies on selvästi kaunistellut taloaan ja varallisuuttaan, ja Katrinalla on vaikeuksia sopeutua talollisen tyttärestä merimiehen muijaksi nuhruiseen torppaan. 15-vuotiaan tyttäreni silmin nähtynä nuorikko on hankittu viekkaudella ja vääryydellä ja näytelmä on suorastaan kamala. Koululaiset kävivät sen katsomassa pian ensi-iltansa jälkeen, ja äiti ja isä saatellaan kahdestaan teatterimatkalta melkoisilla varoituksilla hirmuisesta näytelmästä. Keski-ikäisen duunarin sil-

min nähtynä Katrinan rakkaustari ei näyttäydä ihan yhtä tummasävyisenä ja merimieheksäkin ilmenee hyvän aviomiehen ja isän aineksia liioittelutaipumusten lisäksi. Elämä saaristossa on toki kovaa ja leipä tiukassa, isot isännät ja pienet torpparit elävät hyvin erilaisissa maailmoissa. Ihmisen ylpeys ja sitkeys on yhtä syvää ja taipumatonta silloin kuin nykyäänkin. Ihmisten vuorovaikutussuhteet ovat monenlaisia. Toisille ihminen on ystävä, jota autetaan, toisille sama ihmisen on halpaa työvoimaa, itse on omia puoliaan pidettävä ja saatavansa perittävä.

Elin ihan täysillä mukana vaimon, äidin, työntekijän ja naisen elämän ilossa ja suruissa, vastoinkäymisissä ja onnistumisen hetkissä. Mieleeni nousi väkisinikin ajatus, ettei auringon alla tosiaankaan ole mitään uutta. Rikkaat ja köyhät elävät yhä yhtä kaukaista ja toisilleen vierasta elämää kuin sata vuotta sitten. Ainoat paikat, joissa piilotetut yhteiskuntaluokat joutuvat toisiaan kohtaamaan, ovat peruskoulu ja hautausmaa. Totesimme yhdessä tuumiin mieheni kanssa, että opettajilla on ollut varsin kunnianhimoinen tavoite sivistää Suomen nuorisoa, kun ovat 9-luokkalaiset vieneet kyseistä näytelmää katsomaan. Kummastakaan meistä näytelmä ei ollut aivan kevyt tai helppo, mutta kuitenkin hyvin elämänmakuinen kertomus perheestä ja kyläyhteisöstä, läheisistä huolehtimisesta ja paremman huomisen rakentamisesta.

Näytelmän lavasteet olivat kaikessa yksinkertaisuudessaan nerokkaat. Harmaat puulaiturit ja harmaat talonseinät suorastaan tuoksuvat suolalta ja kalalta. Viiman voi melkein tuntea itse. Väliajalla pääsimme ihastelemaan näyttelyä Tampereen Työväen Teatterin lavastuksista vuosienkin takaa. Pienoismallit ja havainnekuvat olivat kiehtovia ja oikein toivoin, että olisin voinut katsoa taltiointeja näytelmästä, joihin ne oli huolella ja hartaudella laadittu. Maistelimme herkullisia leivonnaisia ja juomia. Vaikka kyöneleet tuli pyyhittyä silmistä jo aplodien aikana, näytelmän hahmojen kohtalot olivat ajatuksissa vielä päiviä näytelmän loputtua. Suosittelen näytelmää kaikille historiasta

ja ihmisistä kiinnostuneille, mutta nuorille isänmaan toivoille näytelmässä on aika paljon surua ja tummia vesiä. Elämä harvoin kulkee sellaisia uomia, joita nuorena toivoisi sen soljuvan. Tämä kappale vaatinee jo vähän varttuneempaa mieltä, että näytelmän toivon pilkkahdukset tuottavat iloa ja katsoja voi kotiutuessaan olla hieman lempeämpi omia vastoinkäymisiään kohtaan. Sen verran vaikuttava näytelmä oli, että piti antaa veden virrata Tammerkoskessa kuukausien ajan, ennen kuin pystyin mietteeni aiheesta artikkeliksi jäsentämään. Sally Salmisen kirjankin voisi lukea, se oli aikanaan teatterin tietojen mukaan melkoinen menestys ja inspiroi muitakin kuvaamaan saaristolaiselämää.

Bilibilibangbang!

Teksti ja kuvat Anne Weltner

Kesää Savon seudulla viettävät Parviaiset ja heidän ystävänsä kokoontuivat Villiin Länteen eli Säyneisen kesäteatteriin saateisena sunnuntaina 23.7.2023. Tiedossa oli kepeää ja hauskaa kesäteatteria, herkullisia pullia ja grillimakkaraa. Oli Saluunataikureiden viimeinen esitys sinä kesänä ja katsomo tuli lähes täyteen. Meitä oli noin 12 henkeä.

Miss Mulliganin (Kirsi Kekäläinen) missio oli voittaa vuoden saluunakilpailu keinoilla millä hyvänsä. Saluunataikurit

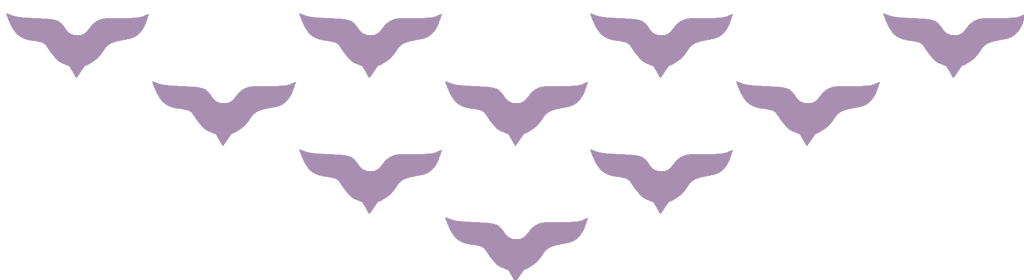
Billy (Pentti Hakkarainen) ja Willer (Ari Korhonen) olivat olleet vuosia Mulliganin saluunan vakioesiintyjät, mutta mitä tapahtuukaan, kun kylään saapuvat mysteeriset ja salaperäiset henkilöt. Kaikenlaisia petollisia juonikuvioita viriteltiin. Oli valpukuja, rosvoksi lavastamisia ynnä muuta kohellusta. Tomera saluunaemäntä oli helposti höynäytettävissä. Jännitystäkin piisasi ja loppuratkaisu oli yllättävä. Näytelmää siivittivät tunnetut lännenelokuväsävelet.

Ylhäällä vasemmalla:
Mauno ja Sointu-Sisko Parviainen
vastaanottivat sukuseuralaisia.

Ylhäällä oikealla:
Näyttelijät ryhmäkuvassa kesän
viimeisen esityksen lopussa.

Parviaisia ystävineen nauttivat
esityksestä.

Sukututkimuksen päivänä ollaan Sukulaisten jäljillä

Sukututkimuksen päivää vietetään vuosittain 11.4. ja päivää juhlistetaan eri puolilla Suomea pidettävillä tapahtumilla. Sukuseurojen keskusliitto ja Sukuviesti-lehti järjestivät Espoon Leppävaarassa Sellon kirjastolla *Sukulaisten jäljillä* -tapahtuman. Paikalla oli salin täysi kiinnostuneita kuulijoita. Puheiden lomassa yleisöä hemmoteltiin muusikko, äänitaiteilija Markus Bäckmanin koskettavilla esityksillä.

Toimittaja, teatteriohjaaja Päivi Istalan aiheena oli *Saiman suvut – 110 vuotta runoilija Saima Harmajan syntymästä*. Saima Harmaja oli monelle kuulijalle läheinen ja tarina vei muistot nuoruuden ihaniin ja haikkeisiin aikoihin. Esityksessään Päivi kuvaili värikkäästi Saiman äidin- ja isänpuoleisia sukuja.

Kirjailija, YTT Hellä Neuvonen-Seppänen pohti esityksessään *Keitä olemme, minne kuulumme?* Hellä totesi aluksi, että vaikka hän käsittelee evakkojen lasten kokemuksia, evakot kuuluvat useimpien elämään jollain tavalla. Evakkojen sodanjälkeiset kokemukset kiinnostavat yhä enemmän jälkipolviamme heidän seurattessaan Venäjän hyökkäyssotaa Ukrainaan.

DNA-sukututkimuksen asiantuntija, sukututkija Ahti Kurri perehdytti kuulijat DNA-sukututkimuksen saloihin. Ohjelmaan kirjattuun kysymykseen *Mihin DNA-sukututkimus perustuu?* saatiin perusteellisessa ja selkeässä esityksessä vastauksia, joiden avulla on hyvä jatkaa. Ahti Kurri kuitenkin useaan kertaan muistutti, että DNA voi olla sukututkimuksen apuna, mutta se ei yksinään tuo meille kaikkea tarvitsemaamme tietoa. Perinteistä sukututkimusta siis tarvitaan edelleen.

Sukututkimuksen päivänä

11.4.2024 Sukuseurojen keskusliitto ja Sukuviesti-lehti järjestävät uuden tilaisuuden Espoon Leppävaaran Sellon kirjastolla, jonne kaikki

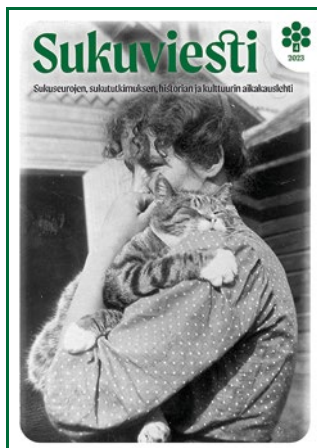
Parviaiset läheisineen ovat lämpimästi tervetulleita! Esiintyjiä tällä hetkellä on vahvistunut kirjailija Anna Kortelainen, joten kiinnostavaa kuultavaa on jälleen luvassa. Tarkempi ohjelma lähempänä tilaisuutta Sukuviesti-lehdessä sekä keskusliiton nettisivuilla www.suvut.fi sekä Facebook-sivuilla ja -ryhmissä.

Hyvää ja rauhallista uutta vuotta!

Eine Kuismin

Sukuseurojen keskusliiton syyskokous pidettiin 7.10. Kuulutko sukuuni -tapahtuman yhteydessä. Kokous päätti vuoden 2024 toiminnasta sekä henkilövalinnoista. Hallituksen puheenjohtajaksi valittiin uudelleen Teuvo Parviainen Parviaisten sukuseurasta. Hallituksen jäseniksi valittiin toiselle kaudelle Juhani Mykrä Sassi sukuyhdistyksestä sekä uusina Anita Kinanen Mustosten sukuseurasta ja Raimo Ikonen Ikosen sukuseurasta.

Sukuviesti-tarjous

Sukuseurojen Keskusliiton jäsenyhdistysten jäsenille Sukuviestin vuosikerta 30 €/printti tai 15 €/digi. Yli 10 vuosikerran yhteistilaukset 25 €/printti.

Jäsenyhdistyksiin kuulumattomille kannattajajäsenille vuosikerta 45 €/printti tai 20 €/digi.

Sukuviesti on Sukuseurojen Keskusliitto SSK ry:n julkaisema, viisi kertaa vuodessa ilmestyvä sukuseurojen, sukututkimuksen, historian ja kulttuurin aikakauslehti.

Sukuviestin tilaukset: toimisto@suvut.fi tai suvut.fi/sukuviesti

Sukunne eilen, tänään ja huomenna.

Verkkopalvelu helpottaa henkikirjojen käyttöä sukututkimuksessa

Henkikirjahaku on Suomen Sukututkimusseuran verkkopalvelu, jossa voi tehdä hakuja indeksoitujen henkikirjojen sisältöihin esimerkiksi henkilöiden ja paikkojen nimillä, ammanteilla tai katuosoiteilla. Palvelulla pyritään helpottamaan henkikirjojen käyttöä sukututkimuksessa. Henkikirjoja voi käyttää tuhoutuneita henkikirjoja korvaavana tietolähteenä.

Tietokantaan lisätään uusia tietoja kerran kuukaudessa, ja tällä hetkellä haettavissa on yhteensä noin 240 000 tietuetta. Ensimmäisessä vaiheessa hakuun indeksoidaan Haapaveden, Lumijoen, Savitaipaleen ja Viipurin kaupungin vuosien 1880–1920 henkikirjoja ja kaikkien Suomen paikkakuntien vuoden 1915 henkikirjoja, joista indeksoituna on jo noin 17 %.

Henkikirjahaun täydentäminen perustuu vapaaehtoiseen henkikirjojen indeksointiin, johon voi osallistua kuka tahansa.

► <https://henkikirjahaku.genealogia.fi>

Kaikki haettavissa olevat paikkakunnat ja vuodet löydät haun tietosivulta: www.genealogia.fi/henkikirjahaku

Parviaisten suku 1

Kari-Matti Piilahti, 1999

Kaksi uskontoa, monta maakuntaa. Kirjassa kuvataan Parviaisten vaiheet 1500-luvulta isoonvihaan asti 1700-luvulle. Lähtökotina oli Soisalon saari, jossa asui 16 Parviaisten ruokakuntaa 1500-luvun puolivälissä. Sieltä suku hajaantui Pohjois-Savoon, Pohjois-Karjalaan, ylipäänsä pohjoiseen Pudasjärveä myöten, yksi joukko myös Pohjanmaalle Soiniin. Periaatteessa kaikki Parviaiset ovat sukua keskenään. Kirja sai kunniamaininnan vuoden sukukirjakilpailussa.

Parviaisten suku 2. Parvviisii

Toimittanut Maija Parviainen, 2005

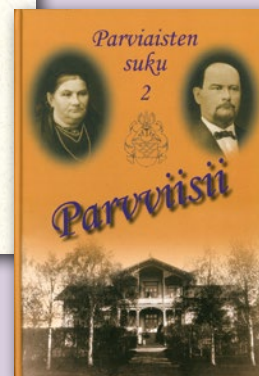
Parviaiset Pohjois- ja Raja-Karjalassa 1700-luvulta 1900-luvun alkuun. *Parvviisii*-kirja on laaja teos Parviaisten karjalaisista sukuhaaroista. Kari-Matti Piilahden, Marjatta Bellin ja Tuula Kiisken kirjoittamista ajan ja elinolojen kuvauksista saa monipuolisen kuvan elämästä 1700–1900-lukujen välisenä aikana. Teoksesta välittyy kuinka Suomen historian vaiheet ovat vaikuttaneet Parviaisten elämään ja Parviaiset ovat vaikuttaneet monin tavoin Suomen historiaan. Kirja on hyvä hakuteos paitsi juuriaan etsiville Parviaisille myös muiden karjalaisten sukujen sukututkijoille. Kirja oli vuoden sukukirja 2005. *Painos lähes loppu.*

Parviaisten suku 3. Par sattoo vuotta Savon Parvijaisia

Mikko Parviainen ja Teuvo Parviainen, 2011

Savon Parviaiset on tyypillinen itäsuomalainen suku, josta löytyy maaseutuväestön koko kirjo. Esivanhemmissamme on talollisia, torppareita, loisia ja piikoja sekä renkejä. Parviaiset ovat olleet omalla tavallaan ja panoksellaan mukana Savon historiassa. Sodat ja nälkävuodet ovat aiheuttaneet meillekin surua ja kärsimystä.

Kirja on jatkoa Kari Matti Piilahden Parviaisten suku 1 -teokselle. Kirjassa vaelletaan Savon Parviaisten parissa noin 200 vuotta. Tutkimuksen takarajana on pidetty toista maailmansotaa ja sukutauluihin on pyritty ottamaan mukaan 1930-luvulla muodostuneet perheet. Sukutaulustiosiossa on kaikkiaan 23 sukuhaaraa. Suomen sukututkimusseura valitsi kirjan vuoden sukukirjaksi.

Kirjoja voi tilata Mikko Parviaiselta, Peltokuja 7, 71160 Riistavesi, puh. 044 351 9333, mikko.juhani.parviainen@outlook.com. Hinta jäsenille, sukukirja 1: 40 € (muille 45 €) ja sukukirjat 2 ja 3 à 50 € (60 €) + postikulut. Kirja lähetetään postiennakolla.

A large, ornate wooden building with a prominent arched window and a sign that reads "Kokkonen" and "Kokkonen". The building is situated on a grassy hillside under a blue sky with scattered clouds. The architecture features intricate woodwork and a steep gabled roof. In the foreground, there are white patio umbrellas and outdoor seating areas. The building is surrounded by lush green trees and foliage.

A woman with short dark hair, wearing a vibrant red long-sleeved dress, is captured in a moment of pure joy. Her head is tilted back, her mouth is wide open in a hearty laugh or shout, and her eyes are squeezed shut. Her arms are raised high, with her hands open and fingers slightly spread, as if she is embracing the air or celebrating a triumph. The background is a plain, light-colored wall, which makes the red of her dress stand out prominently. The lighting is soft and even, highlighting the texture of her dress and the contours of her face.

Parviaisten Sukuseura ry:n hallitus

21.8.2021 alkaen

PUHEEN- JOHTAJA

Mikko Parviainen
Peltokuja 7
71160 Riistavesi
044 351 9333, mikko.juhani.
parviainen@outlook.com

VARAPUHEEN- JOHTAJA

Teuvo Parviainen
Järvenpääntie 501
07170 Pornainen
040 152 0162, teuvo.olavi.
parviainen@gmail.com

JÄSENET

Anne Weltner
sihteeri, jäsenasiat
Järvenpääntie 501
07170 Pornainen
040 765 9681
anne.c.weltner@gmail.com

Heikki Parviainen
Kiljanderinkatu 15
40600 Jyväskylä
0400 318 106
hessu.parviainen@gmail.com

Jouko Parviainen
Kuusiharjunkatu 27
20660 Littoinen
0400 646 968
Jopa515@hotmail.com

Sointu-Sisko Parviainen
Alhokallionkatu 11
60320 Seinäjoki
0400 190 179,
ssparviainen@gmail.com

Markku Piironen
Norotie 8 E 51
01600 Vantaa
040 351 1718
markku.piironen@fingrid.fi

Helena Pirinen
Rajakatu 11 A 1
70600 Kuopio
050 329 4616
helena.pirinen@pp.inet.fi

VARAJÄSENET

Maria Huovinen
Saukontie 17
70400 Kuopio
044 263 8037, maria.ilona.
huovinen@gmail.com

Jukka Parviainen
Mustantie 15
73320 Nilsia
0400 253 923, jukka.parviai-
nen@husqvarnagroup.com

Lassi Parviainen
Loimukuja 5
90310 Oulu
040 573 8640
lassipar@gmail.com

Leena Parviainen
Kiljanderinkatu 15
40600 Jyväskylä
040 572 3376
leena.m.parviainen@
gmail.com

Marita Parviainen
Peltokuja 7
71160 Riistavesi
044 592 8697
anjamarita.parviainen@
gmail.com

Tea Seppälä
Nummenkatu 9 A 3
33820 Tampere
050 303 6673
tea.seppala@gmail.com

Parviaisten vaakunatuotteet

Adressi ja suruadressi nauhalla	10 €
Viinilasit 6 kpl	20 €
Olutlasit 6 kpl	20 €
Maljakko (erilaisia)	10 €
Lasilautanen, pieni	10 €
Lasilautanen, iso	15 €
Lasilautaset yhdessä (pieni + iso)	20 €
Pöytästandaari	50 €
Parviaisten isännänviiri	100 €

Sukutuote- ja kirjatilaukset

Mikko Parviainen
mikko.juhani.parviainen@outlook.com
puh. 044 351 9333
Peltokuja 7, 71160 Riistavesi

Onnekasta vuotta 2024 Parviaisille!